

КОНФЛІКТОВИРІШЕННЯ, МИРОТВОРЕННЯ ТА МЕДІАЦІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</i>
Галузь знань	<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>281 Публічне управління та адміністрування</i>
Освітня програма	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)/дистанційна/змішана)/ заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>120 год (4 кредити ЕКТС)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік Модульна контрольна робота, домашня контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>Лекції, практичні/семінарські заняття за розкладом. rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Божок Ольга Ігорівна, канд.. наук з держ. упр., (лекції, семінарські, практичні) bogok_olga@ukr.net</i>
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Конфліктовирішення, миротворення та медіація» є формування таких програмних компетентностей та програмних результатів навчання, які дозволяють виробити авторські позиції щодо вдосконалення теорії врегулювання конфліктів у сфері публічного управління та адміністрування, а також сформувати інноваційно-орієнтовані підходи до розробки механізмів досягнення сталого миру в Україні.

- програмні компетентності:

1. (ЗК02) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
2. (ЗК03) Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та академічної доброчесності.
3. (ЗК04) Здатність ініціювати дослідницько-інноваційні проекти та автономно працювати під час їх реалізації.

- спеціальні (фахові) компетентності:

1. (СК01) Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок.
2. (СК02) Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
3. (СК04) Здатність до формування та розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах у сфері публічного управління та адміністрування.
4. (СК05) Здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики, застосовувати й удосконалювати управлінські технології у сфері публічного управління та адміністрування в умовах нових викликів та ризиків
5. (СК06) Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.
6. (СК09) Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій, освітній (педагогічній) та професійній діяльності.

- програмні результати навчання:

1. (ПРН1) Опанування концептуальних та методологічних підходів з публічного управління та адміністрування з урахуванням міжпредметних зв'язків, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
2. (ПРН 4) Планування і виконання теоретико-прикладних досліджень з публічного управління та адміністрування й дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію.
3. (ПРН 8) Уміння застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.
4. (ПРН 9) Уміння отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв'язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.
5. (ПРН 10) Знання та дотримання основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

В результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти:

- зрозуміють сутність сучасних концепцій з врегулювання конфліктів, сформулюють міждисциплінарне бачення основних понять з конфліктівирішення, миротворення і медіації в сфері публічного управління та адміністрування;
- отримають теоретичні та практичні знання з планування і виконання теоретико-прикладних досліджень з публічного управління та адміністрування з використанням дотичних міждисциплінарних напрямів гуманітарних наук;
- зрозуміють особливості міжнародного досвіду врегулювання конфліктів, сучасні тенденції у моделюванні комунікативних векторів посередництва і медіації, що має загальнонаціональне значення для розбудови механізмів досягнення сталого миру в Україні;
- використовуючи сучасні надбання теорії та практики конфліктівирішення в Україні та в світі, отримають навички формування авторських підходів до розв'язання конфліктів з можливою імплементацією їх відповідно до напрямків наукового дослідження;
- отримають навички застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в процесі пошуку шляхів мирного врегулювання конфліктів з метою розробки інноваційно-орієнтованих моделей врегулювання конфліктів, їх впровадження та організаційного, функціонального та інституціонального забезпечення в сфері публічного управління та адміністрування;
- сформулюють здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо формування публічної політики з національного примирення із залученням громадськості до прийняття управлінських рішень у сфері врегулювання конфліктів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

«Конфліктовирішення, миротворення та медіація» є вибірковою дисципліною, яку вивчають здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. За структурно-логічною схемою підготовки здобувачів дана навчальна дисципліна розвиває компетентності, отримані у ході вивчення дисципліни «Теорія і методологія публічного управління та адміністрування». Знання та навички, отримані в ході вивчення окремих тем дисципліни «Конфліктовирішення, миротворення та медіація» сприятимуть кращому розумінню матеріалу, що викладається в семестрах 3 і 4 (в межах дисципліни «Філософія управління та забезпечення сталого розвитку» з урахуванням матеріалів за темою 4. Механізми реалізації стратегій досягнення сталого миру в Україні та їх співвідношення з напрямками наукового дослідження, а також в межах дисципліни «Відкриті дані у сфері публічного управління» за темою 6 Перспективи розвитку комунікативної діяльності управлінця у сфері конфліктовирішення засобами цифрових технологій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Міждисциплінарність теоретичних підходів до врегулювання конфліктів у сфері публічного управління та адміністрування та їх адаптація відповідно до тематики наукового дослідження

Тема 2 Наукова експертиза міжнародних документів, резолюцій і рекомендацій з миротворення, миробудівництва і посередництва у світовому досвіді конфліктовирішення з можливою імплементацією до основного наукового дослідження

Тема 3 Моделі врегулювання конфліктів: аналіз і систематизація міжнародного досвіду миротворення

Тема 4 Механізми реалізації стратегій досягнення сталого миру в Україні та їх співвідношення з напрямками наукового дослідження

Тема 5 Медіація як технологія формування публічної політики з національного примирення.

Тема 6 Залучення жінок та громадськості до прийняття управлінських рішень у сфері конфліктовирішення

Тема 7 Перспективи розвитку комунікативної діяльності управлінця у сфері конфліктовирішення засобами цифрових технологій

Тема 8 Стратегія цифрової трансформації конфліктовирішення та миротворення: аналіз перспектив імплементації в Україні

Тема 9 Наукова розробка національних стратегій врегулювання конфліктів, їх впровадження, організаційне, функціональне та інституціональне забезпечення.

4. Навчальні матеріали та ресурси

1. Божок О. І. Феномен адміністративної субкультури в публічному управлінні: дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук держ. упр-ня, спеціальність 25.00.01 – теорія та історія державного управління. Дніпро, 2020. с. 139-207.
2. Божок О. І. Субкультурні конфігурації та політична медіація у публічному управлінні. *Публічне управління і адміністрування в Україні: наук. журн.* 2018. Вип. 4/2018. С. 5–11.
3. Божок О. І. Складові комунікативної моделі адміністративної субкультури: інкорпорація медіативних практик. *Право та державне управління: зб. наук. праць.* Запоріжжя: КПУ, 2017. № 4 (29). Т. 2. С. 5–11.
4. Божок О. І. Медіація як соціально-комунікативна компетентність публічного службовця у формуванні інклюзивного суспільства. *Формування публічної служби, чутливої до людей з*

особливими потребами; цифрові технології: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч., м. Київ, 10 листоп. 2017 р., Київ: НАДУ, 2017. С. 40–44.

5. Bozhok Olha. Mechanisms of support and development of the administrative subculture / East journal of security studies: electronic journal. Vol. 1(3)/2018. Kharkiv: National university of civil defence of Ukraine. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7537/1/bozhok.pdf>

Інформація про інші основні та додаткові матеріали або посилання на матеріали чи ресурси, потрібні для вивчення навчальної дисципліни, публікується на інформаційних ресурсах випускової кафедри, у групах і чатах та надсилається на електронну пошту.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт, питання до МКР, підсумкового контролю та інші матеріали надсилаються на електронну пошту.

Орієнтовні плани лекційних та практичних занять для денної та заочної форм навчання наведені нижче.

№ з/п	Назви тем лекцій та перелік основних питань на практичні заняття
1	<p>Тема 1 Міждисциплінарність теоретичних підходів до врегулювання конфліктів у сфері публічного управління та адміністрування та їх адаптація відповідно до тематики наукового дослідження</p> <p>1) Поняття конфлікту. Види конфліктів. Аксиологічний, комунікативний та публічно-адміністративній вимірі виникнення конфліктів у парадигмі їх врегулювання за допомогою управлінських технологій.</p> <p>2) Теоретичні підходи гуманітарних наук до розуміння процесу врегулювання конфліктів та їх імплементація у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>3) Теорія субкультур як складова теоретико-методологічної бази формування сучасної культури публічного управління.</p> <p>4) Контркультури як чинники соціальних протиріч у структурах публічного управління та адміністрування.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> напрацювати теоретичну базу вітчизняних і зарубіжних науковців з гуманітарних дисциплін, диференціювати наукові школи на основі авторського підходу та у відповідності до тематики основного дослідження.</p>
2	<p>Тема 2 Наукова експертиза міжнародних документів, резолюцій і рекомендацій з миротворення, миробудівництва і посередництва у світовому досвіді конфліктовирішення з можливою імплементацією до основного наукового дослідження</p> <p>1) Концептуальні засади «Global governance» у виявленні соціальних протиріч. Поняття миротворення, види миротворчої діяльності та практики реалізації миротворчих місій в світі.</p> <p>2) Організаційне, функціональне та інституціональне забезпечення миротворчих місій. Прийняття рішення про введення миротворчого контингенту. Складання мандату місії.</p> <p>3) Формування критеріїв оцінювання успішності миротворчої діяльності. Вироблення авторського підходу до класифікації миротворчої діяльності у світовій історії врегулювання конфліктів.</p>

	<p>4) Постконфліктне миробудівництво як сучасна управлінська модель консенсусної демократії.</p> <p>5) Посередництво і переговори у мирному врегулюванні конфліктів.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> проаналізувати і систематизувати резолюції і рекомендації ООН, ОБСЄ з миротворення, посередництва і переговорів. Запропонувати вироблення автором класифікації міжнародних документів та надання пропозицій щодо їх імплементації до основної частини наукового дослідження.</p>
3	<p>Тема 3 Моделі врегулювання конфліктів: аналіз і систематизація міжнародного досвіду миротворення</p> <p>1) Стратегічне планування конфліктівирішення та миротворення.</p> <p>2) Стратегії досягнення сталого миру в контексті концепції Сталого розвитку України до 2030 року.</p> <p>3) Роль і значення превентивної дипломатії відповідно Конституційному принципу розподілу гілок влади в Україні. Дипломатичні треки у врегулюванні соціально-політичних конфліктів.</p> <p>4) Стратегії «заморожених конфліктів» та «м'якої сили» у припиненні активного конфліктного протистояння. Організаційно-функціональне</p> <p>5) Вироблення політичних та адміністративних рішень з «замороження конфлікту».</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> оцінити потенціал стратегій досягнення сталого миру на основі пріоритетів, визначених в концепції Сталого розвитку України до 2030 року.</p>
4	<p>Тема 4 Механізми реалізації стратегій досягнення сталого миру в Україні та їх співвідношення з напрямками наукового дослідження</p> <p>1) Організаційний механізм забезпечення ефективності превентивної дипломатії.</p> <p>2) Функціональне обстеження органів публічної влади в сфері врегулювання конфліктів в Україні.</p> <p>3) Імплементація міжнародного досвіду конфліктівирішення в контексті інституційного забезпечення переговорного процесу.</p> <p>4) Формування кадрового потенціалу публічних службовців, компетентних у сфері врегулювання конфліктів. Поняття «діалогових» компетентностей публічних службовців.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Розробка авторських пропозицій з формування комунікативної моделі врегулювання конфліктів в публічному управлінні.</p>
5	<p>Тема 5 Медіація як технологія формування публічної політики з національного примирення</p> <p>1) Публічна політика національного примирення в контексті розвитку консоціативної (консенсусної) демократії. Реконструкція національного примирення на основі міжнародного досвіду.</p> <p>2) Поняття інституціонального компромісу. Механізми інклюзії громадськості до публічних комунікацій та вироблення політики національного примирення.</p> <p>3) Концепції співучасті («stakeholding», «Stakeholder Management») як теоретичне підґрунтя утвердження медіації як явища та процесу в публічному управлінні та адмініструванні.</p> <p>4) Види медіації в публічному управлінні та адмініструванні. Політична медіація. Організаційна медіація. Техніки медіації.</p> <p>5) Медіація як технологія підтримки процесу вироблення, прийняття і</p>

	<p>впровадження управлінських рішень.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> розробити науково обґрунтовані рекомендації щодо формування публічної політики з національного примирення.</p>
6	<p>Тема 6 Залучення жінок та громадськості до прийняття управлінських рішень у сфері конфліктовирішення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Сприяння участі жінок у конфліктовирішенні і посередництві. 2) Світові тенденції щодо посилення ролі жінок в досягненні миру та їх включення до переговорних груп.
7	<p>Тема 7 Перспективи розвитку комунікативної діяльності управлінця у сфері конфліктовирішення засобами цифрових технологій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Цифрові технології і посередництво у врегулюванні конфліктів. 2) База даних мирних домовленостей – успішний приклад цифрового застосування для роботи з відкритими даними у сфері конфліктовирішення, миротворення і медіації в публічному управлінні та адмініструванні. 3) Сформувати авторський підхід до розв’язання конфліктів у сфері наукового дослідження з можливим використанням в основному тексті дисертаційного дослідження. <p><i>Завдання на СРС:</i> проаналізувати і систематизувати рекомендації ООН щодо впровадження цифрових технологій у врегулюванні конфліктів.</p>
8	<p>Тема 8 Стратегія цифрової трансформації конфліктовирішення та миротворення: аналіз перспектив імплементації в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Принципи Стратегії цифровізації миротворення. Рекомендації щодо їх дотримання. 2) Сучасний інструментарій цифрових технологій у посередництві в збройних конфліктах на основі досвіду ООН в іноземних країнах. 3) Цифрова дипломатія як драйвер діалогових комунікацій у врегулюванні конфліктів. <p><i>Завдання на СРС:</i> проаналізувати і систематизувати аналітичні матеріали ООН щодо формування «цифрової взаємозалежності» держав. Дослідити проблематику дотримання «цифрового суверенітету» держав.</p>
9	<p>Тема 9 Наукова розробка національних стратегій врегулювання конфліктів, їх впровадження, організаційне, функціональне та інституціональне забезпечення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Розробити (або вдосконалити) методологію формування національних стратегій врегулювання конфліктів. 2) Визначити механізми реалізації національних стратегій врегулювання конфліктів. 3) Здійснити функціональне обстеження органів публічної влади України у сфері врегулювання конфліктів та/або компетенції яких дотичні до врегулювання конфліктів. 4) Запропонувати компетентнісну модель та розробити профілі професійних компетентностей публічних службовців з урахуванням викликів, пов’язаних з врегулюванням конфліктів. 5) Виробити наукові пропозиції щодо вдосконалення управлінських механізмів з конфліктовирішення, миротворення та медіації в Україні.

6. Самостійна робота студента

Питання до самостійного опрацювання для денної форми навчання зазначені в планах лекційних та практичних занять, для заочної форми навчання – опанування матеріалу є самостійним до терміну складання заліку.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Виконане завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з урахуванням штрафних балів.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Навчання іноземною мовою (необов'язковий пункт)

Враховуючи специфіку навчальної дисципліни, деякі поняття та навчальний матеріал вивчаються на англійській мові (фрагментарно). Також у процесі викладання навчальної дисципліни використовуються матеріали та джерела англійською мовою.

Позааудиторні заняття (необов'язковий пункт)

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: відповіді на практичних заняттях, експрес-опитування, МКР.

Семестровий контроль: залік

Рейтингова система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Активність на семінарах	15	5	1	5
2.	Самостійна дослідницька активність з розробки та імплементації інноваційних рішень, пропозицій і напрацювань за тематикою дослідження (в межах 1 підрозділу)	35	25	1	25
3.	МКР	10	10	1	10
4.	Виконання та захист ДКР	10	10	1	10
5.	Залік	30	50	1	50
	Всього				100

Критерії оцінювання кожного заходу надаються здобувачам на початку навчання та оголошуються повторно перед контрольним заходом.

Обов'язкові умови допуску до заліку		Критерій
1	Рейтинг	Не менше 30 балів
3	Виконання та захист ДКР	Зараховано

Заохочувальні та штрафні бали

Написання тез за тематикою наукового дослідження з імплементацією результатів аналізу матеріалів дисципліни	5 балів
Написання статті за тематикою наукового дослідження з імплементацією сформованого авторського погляду/пропозицій з урахуванням матеріалів дисципліни	10 балів
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах чи конкурсах, що відповідають напрямкам дослідження згідно з тематикою дисципліни	10 балів
Виконання та презентація ДКР із порушенням термінів	- 0,5 балів за кожний день затримки

Сума заохочувальних або штрафних балів не може перевищувати 10% від стартового рейтингу.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо

Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Онлайн-курси

Дистанційне навчання через проходження сторонніх онлайн-курсів за тематикою дисципліни враховується за умови погодження із викладачем. При пред'явленні відповідного сертифікату рішенням комісії з визнання результатів, студенту можуть бути зараховані бали за виконання певних поточних завдань (відповіді на семінарах, практичні завдання). При цьому контрольні заходи з дисципліни виконуються на загальних підставах.

Для кращого розуміння сучасних тенденцій конфліктовирішення, миротворення та медіації допускається опанування он-лайн курсів. Для прикладу:

1. «Діалог та медіація: Шлях до порозуміння» (за посиланням - https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MEDIATE101+2020_T1/about);
2. «Громадський активізм: без пошкоджень та проваджень» (за посиланням - https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+UMDPL101+2020_T1/about);

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для всіх студентів з особливими освітніми потребами. У разі потреби завдання можуть бути скориговані.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

викладач кафедри теорії та практики управління, кандидат наук з державного управління
Божок Ольга Ігорівна

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № ___ від _____)

Погоджено Методичною комісією КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № __ від _____)